BIBLIOTECA CENTR. „ASOCIAȚIUNEA" SIBIIU

Anul al 57-lea
10 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării Dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

Nr. 151 Marți 4 Iunie 1940
10 Pagini
P IIII

ABONAMENTE
IN ȚARA
Lei 200 pe 3 luni
Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80
In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE
IN ȚARĂ
pe un an la
UNIVERSUL COPIILOR
ZIARUL CĂLĂTORIILOR,
VESELIA, RADIO UNIV.
și UNIV. LITERAR câte
220 lei
UNIV.-SPORT
500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

DIRECTOR
ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

MOBILIZAREA ECONOMIEI NAȚIONALE

In împrejurările grele de astăzi, atenția cea mai mare trebue să fie dată problemelor ce sunt în strânsă legătură cu interesele apărării naționale și cu cele economice.

Cum nu se poate concepe o bună organizare a forțelor armate, fără o bună organizare economică a țării, s'au impus și la noi, ca și în alte țări, puteri și măsuri excepționale pentru conducerea unitară a mobilizării economiei naționale în timp de pace. In acest scop s'a întocmit un proect de decret-lege prin care se investește ministerul economiei naționale cu depline puteri.

Prin dispozițiile cuprinse în acest proect se urmărește organizarea, coordonarea și controlul producției, circulației și consumației articolelor necesare armatei și populației civile, atât în ce privește economia internă, cât și în ce privește schimbul cu celelalte țări.

Bine înțeles că asemenea măsuri excepționale, impuse, după cum am spus, de împrejurările grele în care ne găsim și deci de o situație anormală, trebue să fie bazate pe un plan rațional întocmit și bine studiat, în toate direcțiile ce interesează economia națională și prin luarea în serioasă considerație atât a nevoilor armatei, cât și a populațiunii civile.

Grija de căpetenie a organelor competinte ce vor fi însărcinate cu executarea acelui plan trebue să fie, în primul rând, aceea de a asigura stocurile de mărfuri și de articole alimentare, pe compartimente și regiuni, stabilind precis care sunt necesitățile consumului intern reglementat în anumite condiții și mijloacele de a stimula producția pentru acoperirea stocurilor consumate, ba chiar pentru sporirea celor rămase disponibile.

Cu atât mai mult se impune sporirea producției și reglementarea rațională a consumației și a distribuției mărfurilor și articolelor alimentare și de primă necesitate, cu cât în ultimul timp numărul celor ce consumă a sporit, iar al celor ce produc s'a micșorat. Această constatare n'ar fi logic favorabilă dezvoltării producției, din moment ce s'a creat un dezechilibru între massa consumatorilor și massa producătorilor. Ori, tocmai crearea acestei stări de dezechilibru, a determinat guvernul să recurgă la măsuri excepționale, împuternicind ministerul economiei naționale să organizeze, să coordoneze și să controleze producția, circulația și consumația tuturor mărfurilor și articolelor alimentare spre a asigura armatei și populației civile cele necesare aprovizionării lor.

Pe de altă parte, urmează să se ia măsuri serioase și eficace în ce privește oprirea depozitării pe ascuns a mărfurilor și a articolelor alimentare și de primă necesitate de către amatorii de speculațiuni și profitorii ce abuzează în asemenea împrejurări de nevoile populațiunii spre a se îmbogăți prin urcarea prețurilor. De aceea dirijarea economiei naționale nu trebue să însemne o dictatură economică, ci o rațională și judicioasă organizare a acestei economii, întemeiată pe controlul și încurajarea producției, pe reglementarea prețurilor și asigurarea consumației.

DUPA BATALIA DIN FLANDRA

de I. LUGOSIANU

Marea bătălie din Flandra se apropie de sfârșit. Trupele aliate se luptă cu inversunare, retrăgându-se spre mare, cu obiectivul de a scăpa de la capitulare sau distrugere un număr cât mai mare de efective și o cantitate cât mai importantă de materiale. Adversarii înșiși recunosc vigoarea acestei rezistențe, pe care presa aliată o socotește ca o epopee militară, fără precedent în istorie. Oricât de eroică ar fi însă această luptă în retragere, ea are urmări positive, care nu rămân fără influență asupra echilibrului forțelor beligerante în prezență: Efective importante germane devin disponibile pentru alte teatre de luptă. Intrat în stăpânirea coastelor olandeze, belgiene și a celor franceze la Calais și Boulogne, comandamentul german dobândește pentru un atac contra Marei Britanii cele mai prielnice baze de acțiune, pe care le poate avea pe continent. La acestea se pot adăoga pentru o ofensivă aeriană contra Scoției, bazele din Norvegia, unde prezența recentă a unui șef militar de importanța amiralului Raeder poate acredita ipoteza unei vaste încercări de atac concentric contra Regatului Unit, deși în mod logic o ofensivă contra Marei Britanii ar părea indicată numai după ce s'ar obține mai întâiu hotărirea pe teatrul de luptă terestru din Franța. Totuși o acțiune imediată contra Angliei ar obliga această țară la defensivă pe propriul ei teritoriu, stânjenind colaborarea militară dintre Franța și Marea Britanie, ale căror comunicații au devenit de altfel mai anevoioase prin pierderea porturilor din Canalul Mânecii.

Nebeligeranța Italiei a fost una din premisele succesului german, prin sustragerea unor importante rezerve franceze de pe câmpul de luptă din nord. O intervenție apropiată a Italiei ar agrava această situație, cu toată diferența care există între probabilitate și realitate. Nesiguranța virtuală a frontierei spaniole ar putea adăoga și ea complicații suplimentare, celei mai grele situații strategice căreia un șef militar a avut să-i facă față într'un război modern. Ea va fi reținut poate până azi comandamentul aliat dela orice încercare de contraofensivă în cursul celor 23 de zile de bătălie din Belgia și Franța și-l va îndruma poate pentru o vreme mai îndelungată spre o tactică de pură defensivă motivată de inferioritatea numerică a efectivelor și de cea cantitativă a armamentului. Războiul ar deveni astfel o întrecere între vigoarea și repeziciunea atacului și puterea de rezistență a apărării, în speranța unei restabiliri a echilibrului de forțe.

Cum era de așteptat, această situație este chemată să aibă în scurtă vreme cele mai grave urmări politice. Consiliul de război suprem al Aliaților a tras cel dintâi — în ședința sa din 31 Mai la Paris — concluzia politică și militară a succesului german din prima fază a războiului: „Reuniunea Consiliului Suprem a făcut dovada absolută — după cum se exprimă comunicatul oficial al acestuia, — că guvernele și popoarele aliate sunt hotărite, mai implacabil ca oricând, să ducă mai departe, în cea mai deplină armonie cu putință, lupta lor actuală până vor asigura victoria".

Marile Puteri cu interese mondiale urmăresc de aproape desfășurarea situației din Europa apuseană. Cu excepția Italiei, niciuna din ele nu a luat încă o atitudine hotărită, care să lase să se întrevadă precis acțiunea ei viitoare.

Statele Unite au ieșit definitiv din isolaționismul lor, dar numai din punct de vedere politic. Ele își manifestă fățiș solidaritatea cu Aliații. Aceasta se mărginește însă la intensificarea furniturilor de război. Eventualitatea unei intervenții nu pare a fi făcut încă nici măcar obiectul unei hotăriri de principiu în cercurile politice conducătoare. Schimbul de mesagii dintre d-nii Roosevelt și Mussolini, rămas fără resultate, pare să fi fost o încercare strict diplomatică din partea Președintelui american. Reacțiunea Statelor Unite față de evenimentele din Europa se mărginește pentru moment la măsurile de siguranță, care au dus — în câteva zile — la votarea a circa 5 miliarde dolari la credite militare, la o acțiune grăbită de înarmare și la repatrierea cetățenilor americani din Europa.

Japonia este pentru moment în expectativă, dar nu pare îndoielnic că, în ciuda ezitărilor sale cu prilejul pactului de la Moscova, va rămâne credincioasă spiritului acordurilor, care în 1936 și 1937 au legat-o cu Germania și cu Italia într'un bloc al tinerelor imperialisme dinamice contra vechilor imperialisme europene.

Uniunea Sovietică având interese esențiale deopotrivă în Europa și în Pacific nu poate desigur privi cu indiferență desfășurarea evenimentelor, dar fixată pe „poziția de neutralitate și neparticipare la războiul dintre cele mai Mari Puteri din Europa" definită de d. Molotov, în discursul său din 29 Martie 1940, pare logic ca ea să rămână în așteptare față de beligeranți, adaptându-și acțiunea la inițiativele sau la evenimentele, care ar fi de natură să aducă vreo atingere intereselor sale.

Pentru Italia în schimb, ceasul hotăririi se apropie vi-

(Continuare în pag. 2-a)

PENTRU AVIOANE

Torpile aeriene

REORGANIZAREA ARMATEI FRANCEZE

IDEILE ȘI CONCEPȚIILE GENERALULUI WEYGAND

Ziarul englez „Daily Telegraph" a anunțat că noua școală franceză, reprezentată prin cei 15 generali noui numiți în diferite comandamente de mari unități vor căuta să câștige timp pentru reorganizarea armatei.

S'a constatat, în urma experiențelor făcute în actualul război, că pentru a înfrânge forțele blindate germane, cărora li se datorește reușita operațiunilor pentru străpungerea frontală de pe linia Meusei și dintre Maubeuge—Sedan, trebue să fie folosite de armatele aliate aceleaș forțe și în aceleaș formațiuni de divizii. In acest scop — anunță ziarul englez citat — s'a întocmit un program industrial în care s'a prevăzut construcția unor tipuri de tankuri grele de câte 100, 30—50 și 10—20 de tone, în număr de 10.000, absolut necesare defensivei, care să coopereze cu aviația, infanteria și artileria franceză.

Se știa încă din timp de pace, nu numai importanța ce o prezintă într'un război modern trupele blindate și motorizate, dar și valoarea colaborării lor cu celelalte arme.

Generalul Weygand, comandantul șef al armatelor aliate, a atras atenția din timp de pace asupra necesității reorganizării armatei franceze pe alte baze de cât cele din trecut. El a publicat un studiu în Mai 1938 în „Revue des Deux Mondes", privitor la această problemă. In acel articol fostul colaborator al generalilor Joffre și Foch, în timpul războiului mondial, a constatat, că după încheerea păcii „Franța a trăit într'un fel de ceață și, cu toate avertismentele, acea ceață i-a învăluit adevărul, căci a fost abandonată „unui regim de iluzii și de ușurințe".

Să vedem care au fost ideile și concepțiile ce le-a avut, observațiile, propunerile și sugestiile ce le-a făcut atunci actualul comandant șef al armatelor aliate franco-britanice, generalul Weygand, cu privire la bazele reorganizării militare a armatei franceze.

Generalul Weygand a spus că pentru reorganizarea armatei trebue să se țină seamă atât de experiența războiului mondial și de cerințele progresului continuu al științei și industriei, cât și de situația politică. Ce s'a desprins din experiența războiului mondial? In primul rând tirania materialului, impusă de atotputernicia focului.

In cursul acelui război proporția infanteriei în ansamblul forțelor a trecut dela 67 la 45 la sută; aceea a artileriei dela 16 la 26 la sută; aceea a geniului dela 3,6 la 7,4 la sută; aceea a aerostației dela 0,2 la 3,3 la sută.

Astfel, armata franceză, care a dispus în 1914 de 380 piese de artilerie grea și 200 avioane a dispus în 1918 de 7.100 piese de artilerie grea, 2.585 tancuri și 3.400 de avioane.

Care a fost apoi raportul dintre materialul-armament și materialul uman?

Materialul — scria generalul Weygand — a influențat asupra efectivelor în două sensuri diferite. Pe de oparte, proporția combatanților s'a coborît dela 86 la 74 la sută iar pe de altă parte, aceea a ne-combatanților și a celor din serviciile armatei s'a ridicat dela 14 la 26 la sută. Materialul reclamă efective considerabile sub forma de specialiști tehnicieni și de lucrători.

De aceea, în cursul războiului mondial cifra oamenilor mobilizați în uzinele franceze a trecut dela 122.000 la 487.000 și a oamenilor mobilizabili folosiți în afară de armată, dela 465.000 la 1.400.000. Așa dar, la un efectiv total aproape constant și pentru o putere de foc considerabil sporită, 12 la sută din mobilizați au fost sustrași de pe câmpul de bătae, sau din tranșee spre a lucra în uzine, în laboratoare, în diverse stabilimente militare, sau militarizate și servicii.

Examinând apoi situația în care s'a găsit Franța, după ce a practicat politica pacifică, bazată pe substanța tratatelor și apoi cerințele ce i-au fost impuse de propria sa siguranță, după ce a dispărut substanța tratatelor, generalul Weygand, a recunoscut, că o sforțare serioasă s'a făcut dela 1928 incoace, în vederea întăririi mijloacelor de apărare, dar a atras atenția, că forța n'are nimic absolut, ci e o chestiune de proporție și de aceea „Franța trebue să ia în seamă pe cine are în fața sa: o națiune de 70 milioane de locuitori, care și-a asigurat o armată activă de un milion de oameni, gata să mobilizeze o populație deja mobilizată; care dispune de o unitate de comandament ce-i asigură acțiunea convergentă; cu un potențial industrial ce a ridicat la cel mai mare grad puterea armamentelor sale și cu autoritatea fără limită a șefului statului, ce poate favoriza decisiunile cele mai îndrăznețe..."

Ocupându-se apoi de apropiatul război, cum l-a întrevăzut generalul Weygand? Iată cum.

In orice mod ar izbucni — scria el — „un nou conflict va fi un război de popoare, o luptă pe viață și pe moarte. Această problemă, astfel pusă, trebue să o examinăm în întregul ei, spre a sosi la o soluție, care să asigure apărarea solului național și a domeniului exterior, acțiunea comună cu aliații și victoria finală. Această soluție

(Continuare în pag. 2-a)

CARE AR FI BAZA VIITOAREI ÎNȚELEGERI CHINO-JAPONEZE

Tokio, 1 Iunie (Rador). — Corespondentul agenției DNB transmite:

Impăratul a primit Sâmbătă în audiență pe d. Yonai, președintele consiliului, care i-a făcut un raport asupra hotăririlor luate de guvern și de Oficiul pentru China, cu privire la condițiunile ce trebuesc puse înainte de a se intra în negocieri cu China.

In cercurile politice se declară că baza viitoarei înțelegeri chino-japoneze ar fi o colaborare a celor două părți, cu drepturi egale pentru amândouă în toate domeniile, pentru stabilirea unei noui ordine în Extremul Orient.

Un purtător de cuvânt al ministerului de externe japonez a declarat că, îndată ce se vor termina negocierile, este de presupus că guvernul chinez dela Nanking va fi recunoscut de Japonia.

O misiune militară spaniolă a sosit la Milano

Roma, 1 Iunie (Rador). — *Se anunță sosirea la Milano a unei misiuni militare spaniole. Ea se compune din 30 de ofițeri superiori din marină, aviație și armata de uscat.*

După o scurtă ședere în Italia, misiunea spaniolă își va continua călătoria în Europa Centrală.

COMUNICATUL No. 32 AL MARELUI STAT MAJOR

MARELE STAT MAJOR AL ARMATEI aduce la cunoștință următoarele:

Persoane rău voitoare au încercat, la un moment dat, să lanseze svonul că ultimul comunicat al Marelui Stat Major (No. 30 din 22 Mai 1940) a fost contramandat.

Cei interesați nu s'au dezorientat și au cerut imediat lămuriri dela garnizoane; câteva persoane au căzut însă în vină de a fi colportat acest svon, ceeace le-a atras neplăcuta situațiune de a suferi consecințele severe ale legii privitoare la alarmism.

Pentru a evita pe viitor, pentru orice om de bună credință, de a cădea victimă unor răuvoitori, Marele Stat Major face cunoscut tuturor că, asupra dispozițiunilor date nu se revine dela o zi la alta, iar atunci când va fi vreodată cazul unor reveniri, anunțarea lor se va face prin aceleași mijloace prin care s'au anunțat și măsurile ce trebuiau executate, iar autoritățile militare din sate și orașe vor fi în măsură întotdeauna și din primul moment, să dea tuturor lămuririle necesare.

REMANIEREA GUVERNULUI TĂTĂRESCU

D. I. Gigurtu a fost numit ministru de externe, iar d. ing. I. Macovei ministru al comunicațiilor

CASA M.S. REGELUI

COMUNICAT Nr. 25

Mareșalul Curții Regale face cunoscut următoarele:

In ziua de 1 Iunie a. c. la ora 18 a depus legiuitul jurământ, în fața MAIESTĂȚII SALE REGELUI și în prezența d-lui Consilier Regal Gh. Tătărescu, Președinte al Consiliului de Miniștri, d. Ioan Macovei, Ministrul Lucrărilor Publice și al Comunicațiilor.

București, 1 Iunie 1940

Textul decretului regal

CAROL AL II-LEA

Prin grația lui Dumnezeu și voința națională, Rege al României,

La toți de față și viitori, sănătate:

Văzând demisiunea ce Ne-a înfățișat d. Grigore Gafencu, ministrul Nostru secretar de stat la departamentul afacerilor străine;

In baza art. 46 din Constituțiune;

Am decretat și decretăm:

ART. I. — Această demisiune este primită de noi.

ART. II. — D. inginer Ion Gigurtu, ministrul Nostru secretar de stat la departamentul lucrărilor publice și comunicațiilor, trece ca titular la departamentul afacerilor străine.

D. inginer inspector general Ion Macovei, director general al Casei autonome c. f. r., este numit ministru al Nostru secretar de stat la departamentul lucrărilor publice și comunicațiilor.

ART. III. — Președintele consiliului Nostru de miniștri este însărcinat cu executarea acestui decret.

D. ing. I. GIGURTU

D. ing. I. MACOVEI

Dat în București la 1 Iunie 1940,

CAROL

Președintele consiliului de miniștri, GH. TATARESCU.

*

Schimbarea produsă la ministerul de externe — spun cercurile autorizate — nu are nici o semnificație de natură politică. Aceasta rămâne pe aceeași linie ca și până acum urmărind aceleași țeluri.

D. Grigore Gafencu — după cum se afirmă în aceleași cercuri autorizate — va primi în curând o importantă misiune în străinătate.

Situația militară comentată de ziarele germane

Berlin, 1 Iunie. (Rador). — Comentând situația militară, ziarele germane de după amiază declară că trupele germane nu mai au altceva de făcut decât să nimicească ultimele rămășițe ale trupelor anglo-franceze care mai rezistă la nord. Ele subliniază deasemenea faptul că publicul englez începe și el să înțeleagă care este realitatea, aflând-o din gura celor cari izbutesc să scape și să se înapoieze în Anglia.

„Lokalanzeiger" scrie că împotriva realității informațiile înșelătoare ale d-lui Churchill nu mai pot avea niciun efect. Acum se încearcă să se înfigă în mintea poporului englez ideia că rămășițele sdrobite ale corpului exepeditionar britanic vor fi trimise în altă parte a câmpului de luptă. Dar — scrie ziarul — opinia britanică își va putea face o ideie mai justă despre situație, când va afla că numărul rănitilor sosiți la Londra este atât de mare, încât a fost nevoie să se rechiziționeze locuințe particulare, săli de întruniri și școli pentru a-i adăposti momentan, până vor fi transportați mai departe.

„Deutsche Allgemeine Zeitung" scrie: Englezii se încurajează unii pe alții. Nu mai sunt pretențioși. Se consolează când văd câteva resturi jalnice ale corpului expeditionar englez, iar ziarele au primit ordinul să scrie despre curaj și despre încredere. Englezii încearcă astfel să uite că grosul armatei britanice a fost pierdut pe continent, împreună cu tot materialul de război, care a fost părăsit pe câmpul de luptă.

Portugalia nu este amenințată de război nici direct nici indirect

Lisabona, 1 Iunie (Rador). — Corespondentul agenției D. N. B. transmite:

Intr'un articol inspirat probabil de cercurile conducătoare portugheze, ziarul „Diario de Noticias" constată că Portugalia nu este amenințată de război nici direct nici indirect.

„După nouă luni de război, scrie ziarul, Portugalia este singura țară care nu este angajată nici în economia de război nici în politica de război.

Relațiile Portugaliei cu Spania sunt din ce în ce mai cordiale. Vizita făcută de sir Samuel Hoare la Lisabona, ar fi dovedit că cercurile portugheze sunt de acord pentru menținerea angajamentelor Portugaliei ca aliată a Angliei. Cu Franța, Portugalia este legată de o veche înrudire de rasă și de cultură.

Portugalia și-a menținut relațiile diplomatice cu Reichul.

Pe de altă parte Portugalia se bucură de simpatii latine și mediteraniene.

IN APUS

Tancuri trecând peste un pod provizoriu pe râul Meusa